

Notatka z majowej sesji Parlamentu Europejskiego

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego w dniach 15-18 maja 2017 r. w Strasburgu posłowie przyjęli m.in:

- rezolucję ws. Węgier;
- rezolucję ws. ograniczenia marnotrawienia żywności;
- sprawozdanie roczne za rok 2014 ws. pomocniczości i proporcjonalności;
- rezolucję ws. relokacji z Grecji i Włoch;
- rezolucję ws. genetycznie zmodyfikowanej bawełny oraz kukurydzy

Podczas sesji miały miejsca wystąpienia przedstawicieli Rady i Komisji nt. konkluzji po nadzwyczajnym szczycie Rady Europejskiej z 29 kwietnia 2017 r. oraz zbliżającego się szczytu G7. Ponadto Parlament gościł Sekretarza Generalnego ONZ.

Rezolucja ws. Węgier

Parlament przegłosował 393 głosami za, przy 221 głosach przeciw i 64 głosach wstrzymujących się rezolucję ws. sytuacji na Węgrzech, w której stwierdza, że sytuacja uzasadnia wszczęcie procedury określonej w art. 7.1 Traktatu o Unii Europejskiej (zawieszenie niektórych praw państwa członkowskiego w tym do głosowania) i zobowiązuje Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych do poddania pod głosowanie na posiedzeniu plenarnym uzasadnionego wniosku wzywającego Radę do podjęcia działań zgodnie z art. 7 ust. 1 TUE. Ponadto krytykuje Węgry za politykę wobec migrantów, prowadzenie kampanii „Powstrzymajmy Brukselę” oraz wzywa Komisję Europejską do monitorowania wykorzystania funduszy unijnych na Węgrzech. Parlament uchwalił rezolucję złożoną przez frakcje socjalistów, liberałów i zielonych. Podzieliła ona postów Europejskiej Partii Ludowej, do której należy partia premiera Orbana; 67 postów głosowało za, 93 przeciw, a 40 się wstrzymało. Rezolucję odrzuciła większość postów EPL z Chorwacji, Hiszpanii, Niemiec i Włoch. Poparli ją w większości postowie EPL z Belgii, Grecji, Holandii, Irlandii, Luksemburga, Malty, Polski, Portugalii i Szwecji, natomiast wstrzymali się od głosu postowie tej grupy z Bułgarii i Austrii.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0128+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL#BKMD-4>

Marnotrawienie żywności

Parlament Europejski zwraca w rezolucji uwagę, że corocznie w Europie marnuje się 88 mln ton żywności, 173 kg na osobę, a produkcja i utylizacja zmarnowanej żywności wymaga 170 mln emisji CO₂ i kosztuje 143 mld euro. Jednocześnie zgodnie z danymi za 2014 r. 55 mln osób czyli 9,6% ludności Unii Europejskiej nie stać było na dobry posiłek co drugi dzień. Parlament proponuje zwiększyć efektywność wykorzystania żywności na wszystkich etapach produkcji, magazynowania i sprzedaży oraz wzywa do zmniejszenia ilości marnowanej żywności

o połowę do 2013 r. Parlament wzywa Komisję Europejską do zmiany dyrektywy VAT pod kątem zwolnienia darów żywnościowych z podatków, a państwa członkowskie do ustalenia zerowej stawki VAT na przekazywaną za darmo żywność o bliskim terminie spożycia lub nienadającą się do sprzedaży. Jak mówił **Bolesław Piecha** z Europejskich Konserwatystów i Reformatorów: „niedopuszczalne jest, żeby darczyńcy, którzy przekazują żywność osobom potrzebującym, byli obarczeni VAT. I nie jest usprawiedliwieniem to, że niektóre państwa znalazły sposób obchodzenia prawa. Trzeba to znormalizować.”

Innym zaleceniem jest finansowanie zbiórki, transportu, magazynowania i dystrybucji darów żywnościowych ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Parlament wnioskuje również o to, aby państwa członkowskie corocznie informowały Komisję Europejską o poziomie odpadów spożywczych.

Parlament zwraca również uwagę, że konsumenci nie rozumieją, że produkt po upływie terminu „najlepiej spożyć do”, chociaż traci na jakości, to wciąż nadaje się do spożycia i proponują przeprowadzenie kampanii informacyjnych dla konsumentów.

Rezolucja została przyjęta 623 głosami za, 33 przeciw przy 20 wstrzymujących się.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0207+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

Pomocniczość i proporcjonalność

W sprawozdaniu Parlament odnotowuje, że w 2014 r. znacząco spadła liczba uzasadnionych opinii i wydało je jedynie 14 izb. Wzywa Komisję Europejską do ulepszenia uzasadnień przychylając się do opinii parlamentów narodowych, że w niektórych propozycjach Komisji uzasadnienie dot. zasady pomocniczości i proporcjonalności jest niepełne lub go brak.

Jednocześnie zwraca uwagę, że Rada ds. Oceny Skutków uznała, że 32% badanych ocen skutków zawierało niezadawalającą analizę zasady pomocniczości albo proporcjonalności.

Przy ewentualnym przeglądzie traktatów sugeruje rozważenie czy uzasadnione opinie powinny być ograniczone do badania zasady pomocniczości, czy powinny być także rozszerzone o ocenę proporcjonalności. Inną kwestią do rozważenia jest wydłużenie terminu, jakie parlamenty narodowe mają na wydanie uzasadnionej opinii. Posłowie proponują też utworzenie platformy informatycznej do której miałby dostęp obywatele UE, która wspierałaby parlamenty narodowe i regionalne. W rezolucji posłowie sugerują, że zarówno COSAC, Konferencja Międzyparlamentarna ds. WPZiB/WPBiO jak i spotkania organizowane przez Parlament mają niewykorzystany potencjał. Raport zwraca też uwagę na inicjatywę „zielonej kartki”.

Podczas debaty **Christos Stylianides**, komisarz ds. pomocy humanitarnej i zarządzania kryzysowego, poparł inicjatywę „zielonej kartki”, która nie wymaga nowych struktur instytucjonalnych. Jako przykład pozytywnej roli, jaką mogą odegrać parlamenty narodowe, podał inicjatywę 18 izb nt. marnotrawienia żywności z 2015 r. Dodał, że część sugestii dot. przekazywania darowizn żywności, gromadzenia i monitorowania danych została uwzględniona w pakiecie dot. gospodarki o obiegu zamkniętym przyjętym w grudniu 2015 r. **Kazimierz Ujazdowski** za priorytet uznał uczynienie zasady pomocniczości bardziej skuteczną niż dotąd oraz wydłużenie ośmiotygodniowego terminu dla parlamentów narodowych. Oceniał, że „żółta karta” jest w kryzysie, bo nawet gdy jest stosowana, Komisja nie zawsze odpowiada na argumenty parlamentów narodowych i dlatego istnieje potrzeba wprowadzenia „czerwonej kartki”. Uznał, że Komisja powinna w dialogu politycznym wycofać się, gdy parlamenty narodowe mają rację. **Kosma Złotowski** z Europejskich Konserwatystów

i Reformatorów stwierdził, że głos parlamentów narodowych w praktyce jest ignorowany, czego przykładem jest „żółta kartka” do dyrektywy o delegowaniu pracowników. Uznał, że odpowiedź Komisji była powierzchowna i nieadekwatna do skali zastrzeżeń.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2017-0207+0+DOC+PDF+V0//PL>

Rezolucja ws. relokacji

Parlament 398 głosami za, 134 przeciw przy 41 wstrzymujących się przyjął rezolucję, w której wzywa państwa UE do przyspieszenia relokacji uchodźców z Włoch i Grecji oraz wywiązania się z przyjętych zobowiązań. Zaznacza, że do tej pory wypełniły je jedynie Finlandia i Malta.

Rezolucja wzywa państwa członkowskie, aby priorytetowo traktowały relokację małoletnich bez opieki i innych osób wymagających szczególnej troski. Jednocześnie apeluje, aby państwa członkowskie powstrzymały się od arbitralnych decyzji przy przyjmowaniu wniosków

o relokację i zaniechały dyskryminujących preferencji. Chodzi o wybieranie do relokacji tylko samotnych matek, wykluczanie Erytrejczyków albo prowadzenie rozległych kontroli bezpieczeństwa. W rezolucji Parlament krytykuje fakt, że chociaż państwa członkowskie zobowiązały się decyzją Rady do przesiedlenia 160 tys. osób, to dotychczas przesiedlono jedynie 18 tys. Przyjęcie rezolucji poprzedziła debata po przedstawieniu przez Komisję Europejską dwunastego sprawozdania Komisji Europejskiej ws. relokacji i przesiedleń.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0230+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

Konkluzje szczytu Rady Europejskiej z 29 kwietnia 2017 r.

Donald Tusk, Przewodniczący Rady Europejskiej, poinformował, że głównym celem pierwszego formalnego spotkania Rady Europejskiej w składzie 27 państw z 29 kwietnia br. było przyjęcie wytycznych politycznych do rozmów w sprawie Brexitu. Podstawowym elementem wytycznych jest zastosowania podejścia etapowego, co oznacza, że rozmowy o warunkach przyszłych stosunków z Wielką Brytanią rozpoczną się dopiero wtedy, gdy zostanie osiągnięty postęp ws. uporządkowanego wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii. Zwrócił uwagę, że priorytetem jest los 4 mln obywateli nowej Unii i Wielkiej Brytanii, na których Brexit będzie miał wpływ. Drugim priorytetem będzie uzgodnienie, że wszystkie

zobowiązania finansowe UE ustalone w składzie 28 państw będą honorowane przez Wielką Brytanię. Trzecim priorytetem jest ochrona porozumienia wielkopiątkowego i uniknięcie „twardej” granicy z Irlandią Północną. Tusk powiedział, że Rada Europejska pragnie zawarcia z Wielką Brytanią ścisłego partnerstwa, ale nie może ono dawać takich samych korzyści jak członkostwo w UE. Umowa o wolnym handlu z UE, za którą opowiedziała się Wielka Brytania, nie może oznaczać uczestnictwa w jednolitym rynku lub w jego niektórych częściach. Zwrócił uwagę, że jest mało czasu, aby zakończyć rozmowy o Brexicie w traktatowym terminie i dodał, że Rada przyjmie niebawem zbiór instrukcji negocjacyjnych zaproponowanych przez głównego negocjatora na podstawie wytycznych z 29 kwietnia.

Jean-Claude Juncker, Przewodniczący Komisji Europejskiej, zwrócił uwagę, że porozumienie na szczycie zawarto bardzo szybko, co nie było przypadkowe. Świadczy ono o zgodnej pracy wszystkich państw członkowskich i Komisji Europejskiej, której główny negocjator wraz z zespołem odwiedzał stolice państw członkowskich od czerwca ubiegłego roku. Wyraził pewność, że konkluzje Komisji i projekt mandatu negocjacyjnego zaproponowanego przez Komisję zostanie przyjęty przez Radę. Juncker dodał, że na marginesie kwietniowego szczytu zawarto trzy porozumienia, do których przyczyniła się Komisja:

- między Danią a Europolem, które pozwoli na wymianę danych operacyjnych,
- między Hiszpanią a Portugalią ws. czasowego magazynowania odpadów nuklearnych w Almaraz,
- między Słowenią a Chorwacją ws. zarządzania granicą.

Mówiąc o dokonaniach Komisji w pierwszej połowie mandatu poinformował, że uruchomiono środki inwestycyjne w 28 państwach członkowskich w wysokości 183 miliardów euro oraz powołano Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną. Jednocześnie UE dokonała postępu ws. umowy handlowej z Kanadą. Juncker zapowiedział, że w drugiej połowie mandatu Komisja skupi się na jednolitym wspólnym rynku usług cyfrowych.

Michel Barnier, główny negocjator ws. Brexitu, zwrócił uwagę, że podejście etapowe w negocjacjach nie ma na celu ukarania Wielkiej Brytanii, lecz wynika z zapisu Traktatu, który mówi, że UE zawiera z państwem występującym „umowę określającą warunki jego wystąpienia, uwzględniając ramy jego przyszłych stosunków”. Umowa ws. wystąpienia

Wielkiej Brytanii z UE będzie się koncentrowała na trzech dużych, omawianych już tematach oraz procedurach administracyjnych i sądowych związanych z wprowadzeniem umowy w życie. Jego zdaniem podejście etapowe ma na celu zbudowanie zaufania dla przyszłych relacji i zawarcie umowy z Wielką Brytanią a nie wbrew niej. Barnier dodał, że dobrze by było, gdyby takie myślenie dominowało również po stronie brytyjskiej. Negocjacje ws. wyjścia rozpoczną się po wyborach, które premier May rozpisła na 8 czerwca br.

Sprzeciw wobec genetycznie modyfikowanej kukurydzy i bawełny

Parlament wyraził sprzeciw wobec planów Komisji Europejskiej umożliwienia importu i sprzedaży w Unii Europejskiej produktów wytwarzanych z genetycznie modyfikowanej kukurydzy i bawełny, które są odporne na herbicydy.

Posłowie zwrócili uwagę na obawy niezależnych badaczy o wpływ 2,4–dinitrofenolu, na który jest odporna kukurydza DAS-40278-9 na rozwój zarodków, wady wrodzone i zaburzenia endokrynologiczne. Niewiążąca rezolucja została przyjęta 435 głosami za, 216 przeciw i przy 34 wstrzymujących się.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0215+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

W oddzielnej rezolucji Parlament sprzeciwia się importowi i sprzedaży w UE genetycznie zmodyfikowanej bawełny GHB119, która jest odporna na glufosynat amonowy, zaliczony do substancji działających szkodliwie na rozrodczość. Parlament zwraca uwagę, że pozwolenie na przywóz tej bawełny do Unii doprowadzi do wzrostu jej upraw w innych częściach świata i częstszego stosowania herbicydów zawierających glufosynat amonowy. Rezolucja została uchwalona 425 głosami za, 230 przeciw, przy 27 wstrzymujących się.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0214+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

Pomoc dla Finlandii

Ponadto podczas sesji Parlament zdecydował o przyznaniu Finlandii ponad 2,6 mln euro z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla 821 zwolnionych pracowników Nokii w Finlandii.

Przygotowanie do szczytu G7 w Taorminie

Jyrki Katainen, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, mówiąc o stanowisku i oczekiwaniach Unii Europejskiej wobec szczytu G7, podkreślił wagę wolnego handlu, który przynosi UE około jednej trzeciej przychodów. Dodał, że każdy 1 miliard wyeksportowanych produktów przekłada się na 14 tysięcy miejsc pracy. W tym kontekście odniósł się do negocjowanej umowy handlowej z Japonią, która pozwoli na zaoszczędzenie 1 miliarda euro rocznie, które płać europejskie firmy w opłatach celnych. Do priorytetów omawianych na szczycie zaliczył walkę ze zmianami klimatu, unikanie opodatkowania i międzynarodowy terrorizm.

Carmelo Abela, przemawiając w imieniu prezydencji maltańskiej, zwrócił uwagę, że sytuacja międzynarodowa uległa zmianie i nie można już traktować wielostronnej współpracy za coś oczywistego. Podkreślił, że transformacja polityczna w Stanach Zjednoczonych może zakwestionować nawet podstawowe zasady polityki stosowane dotychczas na forum G7. Jego zdaniem misją UE jest utrzymanie poparcia G7 dla otwartej światowej gospodarki oraz wielostronnej współpracy pod kątem dalszego wzrostu gospodarczego. Do priorytetów zaliczył handel, klimat, migracje oraz sprawy polityki zagranicznej. Mówiąc o handlu zaznaczył, że UE zależy na sprawnym wielostronnym systemie handlowym opartym na WTO oraz na dalszych porozumieniach z międzynarodowymi partnerami. W tym kontekście podkreślił wagę umowy gospodarczo handlowej z Kanadą i lepszego przedstawiania jej pozytywnych stron społeczeństwom państw członkowskich. Odnośnie kwestii klimatycznych podkreślił potrzebę szybkiego wdrożenia Porozumienia Paryskiego i determinację UE ws. walki ze zmianami klimatu. Migracja, która chociaż stała się głównym tematem debaty politycznej

w Unii Europejskiej, nie jest zjawiskiem ograniczonym do Europy, lecz globalnym. Jako takie wymaga rozwiązań zbiorowych, które można by wypracować na forum G7. Dotyczyłyby one

pomocy dla krajów tranzytowych, wymiany najlepszych praktyk nt. powrotów i readmisji, planu przesiedleń oraz walki z przemytnikami i handlarzami ludźmi. UE chce odgrywać aktywną rolę w kontynuacji prac ubiegłorocznego szczytu ONZ poświęconego rozwiązaniu kwestii masowych przepływów uchodźców i migrantów pod kątem zawarcia w 2018 r. Globalnego Porozumienia ONZ ws. migracji i uchodźców. UE będzie zachęcać partnerów z G7 do zaangażowania w konsultacje i negocjacje dot. porozumienia. Odnosząc się do kwestii polityki międzynarodowej Abela zaapelował o otwarcie korytarzy humanitarnych w Syrii, zawarcie porozumienia politycznego w Libii. Wreszcie co do Ukrainy zapowiedział poparcie dla utrzymania sankcji wobec Rosji, aż do pełnego wdrożenia porozumień mińskich.

Wystąpienie Sekretarza generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych

António Guterres, zwrócił uwagę, że sam był parlamentarzystą przez 23 lata i przez pewien czas był członkiem sąsiadującego z Parlamentem Europejskim, Parlamentarnego Zgromadzenia Rady Europy. Podkreślił, że zarówno ONZ jak i UE zostały powołane po II Wojnie Światowej, aby nie doszło do kolejnego konfliktu, ale to Unia Europejska jest najbardziej udanym projektem politycznym w historii. Zwrócił uwagę, że chociaż dzięki globalizacji

i postępowi technologicznemu doszło do znaczącego polepszenia sytuacji większości ludzi i radykalnej redukcji biedy na świecie, to z drugiej strony stoimy przed wieloma bezprecedensowymi wyzwaniami, które wymagają współpracy ONZ i UE.

Zaliczył do nich całą serię nowych konfliktów i odnawianie się starych np. w Afganistanie, Somali, DR Kongo, ale również zmianę struktury konfliktów z zewnętrznej na wewnętrzną. Dodał, że często wojny domowe mają potencjał destabilizacji całego regionu, co pokazuje przykład Syrii, Somalii czy Jemenu. Stwierdził, że wyzwaniem ONZ i UE jest odwrócenie tych trendów i doprowadzenie do ich rozwiązania ze wzajemnym pożytkiem. Podkreślił, że wojny w Syrii nikt nie wygrywa, a wszyscy na niej tracą; przede wszystkim sami mieszkańcy ale również kraje regionu i dalsze które również odczuwają reperkusje. Guterres powiedział, że należy wzmocnić zdolność ONZ do zapobiegania i rozwiązywania konfliktów, ale nie jest to możliwe bez poparcia UE.

Innym wyzwaniem jest przestrzeganie praw człowieka, które są deptane podczas wojen. Często są one mniej ważne niż suwerenność państwa, która staje się pretekstem, aby nic nie robić w przypadku naruszeń praw człowieka w wielu częściach świata. Zaapelował o powołanie szerokiej koalicji na rzecz praw człowieka na całym świecie, która nie miałaby podwójnych standardów. Mówiąc o przepływach migracyjnych stwierdził, że kryzys uchodźczy podkopał autorytet moralny wielu państw, jako orędowników praw człowieka. Zaapelował o konstruktywne zaangażowanie Europy w przygotowanie Globalnego porozumienia ws. bezpiecznej migracji, które zostanie przyjęte przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 2018 r. W tym kontekście szczególnie ważne jest zwiększenie koordynacji międzynarodowej w tropieniu przemytników i handlarzy ludzi - zdaniem Guterresa najgorszych zbrodniarzy wojennych obecnego świata.

Kolejnym wyzwaniem jest walka ze zmianami klimatycznymi, które w wielu regionach doprowadzają do głody, braku wody, a w konsekwencji również migracji. Za absolutnie konieczne uznał wprowadzenie w życie Porozumień Paryskich.

Mówiąc o globalizacji zauważył, że pozytywne jej efekty nie objęły wszystkich, a mieszkańcy zagłębi przemysłowych odczuli nawet jej negatywne skutki. Przełożyło się to na bezrobocie wśród młodych szczególnie w Ameryce Północnej i na Bliskim Wschodzie, co z kolei prowadzi do frustracji, radykalizacji i może być pożywką dla terroryzmu. Zwrócił uwagę, że globalizacja przyczyniła się również do zwiększenia nierówności, co podkopuje zaufanie społeczne do tradycyjnych partii politycznych oraz organizacji międzynarodowych takich jak ONZ. Dodał, że z tego powodu opowiada się za reformą ONZ, która powinna być bardziej skuteczna, wydajna i bliska perspektywom ludzi, którym ma służyć. Chodzi przede wszystkim o reformę Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju pod kątem zwiększenia jego efektywności we wspieraniu państw członkowskich we wdrażaniu Agendy 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju, ale również o reformę strategii pokojowej, tak aby stawić czoła obecnym wyzwaniom. Reforma ta wymaga strategicznej analizy i partnerstwa z Unią Afrykańską oraz szeregiem innych afrykańskich organizacji regionalnych, ale przede wszystkim z Unią Europejską. ONZ potrzebuje też reformy wewnętrznego systemu zarządzania, bo wydaje się, że niektóre regulacje wprowadzane przez dziesięciolecia miały na celu

zapewnienie, żeby ONZ nie mogła działać skutecznie. Guterres zaznaczył, że potrzeba więcej zaufania między państwami członkowskimi ONZ, w szczególności między państwami zachodnimi, a państwami Grupy 77, które pozwoli Organizacji na decentralizację, uproszczenie procedur, większą swobodę działań Sekretariatu i transparentność.

Oprac. W. Kuźma